

עיריית בת ים
תשובות העירייה לדוח רואה החשבון
של משרד הפנים לשנת 2013
פרק ב' - הממצאים העיקריים שהועלו בביקורת

עמ'	סעיף	עיקרי הממצאים שהועלו במהלך הביקורת	הסבר/סטטוס טיפול
	6	1	<u>ארנונה ומים</u> בנוהל החיוב בארנונה לנכס חדש אין דרישה לקבלת טופסי 4 באופן שוטף (212-13) (פרק ד'. 6 עמ' 40) הנוהל יתוקן כך שתהיה דרישה להצגת טופס 4 במעמד פתיחת ח-ן לנכס חדש.
	6	2	קיימת בעירייה תוכנת נכסים המפרטת את כלל נכסי העירייה המהווה למעשה ספר הנכסים. אין בעירייה ספר הקצאות מקרקעין (216-13) (פרק ד. 2 עמ' 19)
	6	3	ניהול נכסים ובטיחות לא נתקבלה רשימה של מקרקעין שהוקצו ולא התקבלה הצהרה חתומה על ידי ראש העירייה ועל ידי גזבר העירייה על כך שלא בוצעו על ידי העירייה הקצאות נוספות על אלו שהובאו לידיעת הביקורת (217-13) (פרק ד. 2 עמ' 19) התצהיר שהוכן על יד משרד הפנים אינו משקף את המציאות הקיימת, משום שידוע לכל כי חלק מנכסי העירייה נמסרו לפני שנים רבות לצדדי ג' <u>ללא הליך של הקצאה</u>. לכן, אין מקום לכך שראש העיר ו/או גזבר העירייה יחתמו על תצהיר זה.

עיריית בת ים
תשובות העירייה לדוח רואה החשבון
של משרד הפנים לשנת 2013

הסבר/סטטוס טיפול	עיקרי הממצאים שהועלו במהלך הביקורת	סעיף	עמ'	
העירייה פועלת על פי ההנחיות שנקבעו בנוהל ההקצאות ודורשת כתנאי לדיון בבקשה להקצאה מסמכים שונים מאת העמותה, כגון: אישור על ניהול תקין, תקנון, תעודת התאגדות, דוחות כספיים וכו'.	העירייה אינה פועלת על פי ההנחיות שנקבעו בנוהל הקצאת קרקעות ומבנים ללא תמורה או בתמורה סמלית היות ובחלק מההקצאות לא צורפו כול הפרטים והמסמכים הנלווים שפורטו בנוהל (218-13) (פרק ד. 2 עמ' 19-20)	4	6	ניהול נכסים ובטיחות (המשד)
בכול ישיבת מועצת עיר הדנה בנושא הקצאת נכסי העירייה מצורפת חוות דעת של היועצת המשפטית בנוגע להקצאה, לרבות החוזה שנחתם בין העמותה לעירייה. מועצת העיר בעצם אישור החכירה מאשרת את החוזה המצ"ב כחלק מסדר היום. על גבי כול חוזה מוטבעת חותמת היועצת המשפטית שהוא נבדק ואושר המהווה למעשה אישור היועצת המשפטית.	החוזים שנחתמו בין העירייה ובין הגופים שהוקצתה להם הקרקע לא אושרו על ידי היועץ המשפטי של העירייה ולא אושרו ע"י מליאת המועצה (219-13) (פרק ד. 2 עמ' 20)	5	6	
העובדה שטרם התקבל אישור משרד הפנים לחלק מבקשות ההקצאה <u>אינה מעידה על ליקוי בעירייה</u> , אלא על עיכוב משרד הפנים במתן המענה. לדוגמא: בקשה שהוגשה למשרד הפנים בחודש יולי 2013 קבלה מענה רק בחודש נובמבר 2014 ! הקצאות שלא אושרו – בכוונת העירייה לפעול לשינוי החלטת משרד הפנים בין אם על ידי פנייה חוזרת בכתב ובין אם על ידי עתירה מנהלית.	טרם נתקבל אישור משרד הפנים לשבעה חוזים מאלו שנחתמו עם הגופים שהוקצתה להם הקרקע ולשני חוזים משרד הפנים לא אישר אותם (220-13) (פרק ד. 2 עמ' 20)	6	6	
כלל המבנים העירוניים, לרבות המבנים שבוצעה לגביהם הקצאה מבוטחים בביטוח העירייה. אכן, מרבית העמותות לא הציגו אישור על קיום ביטוחים לגבי המבנה ובכוונת העירייה לפעול לאכיפת הוראה זו בחוזה באמצעות משלוח מכתבי התראה ו/או ביטול החוזה, במידת הצורך. פיקוח על השימוש בנכס - בחודשים הקרובים עתידה העירייה לפעול לביצוע ביקורת שנתית בכול הנכסים שהוקצו באמצעות מפקח עירוני. הביקורת תכלול בדיקת היושבים בנכס, צילום המבנה והגשת דיווח בכתב למחלקה המשפטית בנוגע לנכס.	אין בעירייה פוליסות ביטוח לגבי המקרקעין שהוקצו והעירייה אינה מבצעת פיקוח על השימוש בקרקע (221-13) (פרק ד. עמ' 20)	7	6	

עיריית בת ים
תשובות העירייה לדוח רואה החשבון
של משרד הפנים לשנת 2013

פרק ג' - מעקב אחר תיקון ליקויים

הסברים – תשובות העירייה שניתנו לדוחות הביקורת בשנים עברו	הליקוי	
	ארנונה ומים	
תיבדק האפשרות להכנת דוח במתכונת הדוח הרבעוני הקיים (דוח 679) עבור כול קודי המס הקיימים בדוח 644. דוח 679 במתכונתו הנוכחית מציג את החלוקה הנדרשת עבור ארנונה ומים בלבד. הדוח החדש יכלול את כול קודי המס הקיימים בדוח 644, לפי אותם ריכוזי קודים ובאותו הסדר הקיים בדוח 644. ניתן גם להסתפק בנתוני השנה השוטפת בלבד (הטור הימני) ללא שני הטורים של מספרי ההשוואה.	1. אין הפרדה במאזן הגבייה של העירייה בין יתרת החייבים עבור שנה שוטפת לבין יתרת החייבים עבור שנים קודמות בכל סוגי השירותים.	
לא קיימים בעירייה חובות בגין תשלומים לקרנות פיתוח ולפיכך אין יתרת חיובים משנים קודמות, זאת מאחר שהעירייה אינה נותנת אישורים או היתרים (רישיונות) בנייה לפני ששולמו כול האגרות וההיטלים המתחייבים מאופי הבקשה להיתר.	2. לא מנוהל בעירייה מערך חייבים לגבי תקבולים לקרנות הפיתוח.	
יוכן דוח שבו תחושב הריבית וההצמדה עבור יתרת הפתיחה ותירשם התוצאה בשורה "חיובים במהלך התקופה כולל ריבית והצמדה" שתחת "גביית פיגורים" ויתרת הריבית וההצמדה (הפלאג נמבר) תירשם בשורה "חיוב/זיכוי נוסף כולל ריבית והצמדה" שתחת "גבייה שוטפת" ותתווסף לסכום הרשום שם בגין הגבייה מראש. בהערות לדוח יפורט ההרכב של שורות חיובי הריבית וההצמדה (סכום הגבייה מראש וסכום הריבית).	3. במאזן הגבייה של העירייה אין הפרדה ברישום הריבית בגין יתרות חובות שנים קודמות ובין יתרות חוב שוטף.	

עיריית בת ים
תשובות העירייה לדוח רואה החשבון
של משרד הפנים לשנת 2013

הסברים – תשובות העירייה שניתנו לדוחות הביקורת בשנים עברו	הליקוי	
	ביצוע התקציב הרגיל	
העירייה תוודא כי להבא יאושרו התבחינים למתן התמיכות בהתאם למועד שנקבע בנוהל התמיכות של משרד הפנים ולא מאוחר יותר.	4. הוועדה המקצועית לתמיכות אישרה את התבחינים לתמיכות באיחור ולא בהתאם למועד שנקבע בנוהל תמיכות של משרד הפנים.	
	8. מועצת העיר אישרה את התקציב הרגיל לאחר המועד הקבוע בחוק.	
מרבית התמיכות העירוניות הניתנות לעמותות מיועדות לפעילותן השנתית השוטפת ולא למטרות ספציפיות. התמיכות משמשות למימון חלקי בלבד של פעילויות אלו, שעלותן מפורטת בטופסי הבקשה של העמותות ובמסמכיהן. המנהלים המקצועיים בתחומים השונים: רווחה, דת, ספורט ונוער עורכים ביקורים שוטפים במקומות בהם פועלות העמותות על מנת לוודא קיומן של הפעילויות. משרד רו"ח שנשכר למטרה זו בודק את הדוחות הכספיים של העמותות ויתר מסמכיהן. תנועות הנוער הפועלות תחת תנועה ארצית נדרשות להגיש תצהיר של רו"ח של העמותה בדבר העברת כספי התמיכה העירונית לסניף בבת ים לצורך מימון פעילות התנועה בעיר בת ים. במקרים בהם התנועה העירונית מאושרת למטרה ספציפית, כגון: שיפוצים או הצטיידות, כספי התמיכה מועברים לעמותה רק לאחר הצגת אישורים וחשבוניות על ביצוע בהתאם למטרה לה יועדו כספים אלו.	9. העירייה לא מינתה מפקח ולא ערכה פיקוח או ביקורת כולשהי על העמותות שקיבלו ממנה תמיכות בשנת הדוח.	

עיריית בת ים
תשובות העירייה לדוח רואה החשבון
של משרד הפנים לשנת 2013

הסברים – תשובות העירייה שניתנו לדוחות הביקורת בשנים עברו	הליקוי
בישיבה שהתקיימה ב- 20.1.2012, במשרד הפנים, בהשתתפות מנכ"ל המשרד, הממונה על המחוז וגורמים מקצועיים נוספים במשרד הפנים יחד עם נציגי העירייה, התקבלה עמדתם המקצועית של כול הנוכחים בדבר הקושי התקציבי של בת ים הנובע ממאפייניה הייחודיים. בין בת ים לשכנותיה קיים פער אובייקטיבי מהותי הנובע ממיעוט השטחים המצויים בבת ים לעומת שטחי המסחר, התעשייה והמגורים הנמצאים בחולון ובראש"צ בהיקפים גדולים. במצב הגיאוגרפי הנוכחי, אין עיריית בת ים יכולה לספק לתושביה את השירותים ברמה הניתנת לתושבי הערים הסמוכות לה. האמירה שעל העירייה להכין תכנית התייעלות חוטאת למטרה. העירייה יכולה להתייעל בסכומים זניחים יחסית ובשולי התקציב. היא אינה יכולה לפתור את הבעיה המהותית. דבר זה מקובל גם על אנשי המקצוע במשרד הפנים. בעקבות פנייתה של עיריית בת ים למשרד הפנים, מונתה בשנת 2003 ועדת חקירה לגבולות (ועדת שחר) אשר הגישה המלצותיה לשר הפנים בשנת 2005. הוועדה המליצה להעביר לבת ים את שטח קריית מיכה ומתחם הספורט, הנמצא בתחום שיפוט העיר חולון. בספטמבר 2006, אימץ שר הפנים את ההמלצה והורה על ביצועה, אולם עיריית חולון עתרה בשנת 2007 לבג"ץ בעניין החלטה זו. במרץ 2008, הוקמה ועדת גבולות חדשה (ועדת רזין) לבחינת בקשתה של עיריית בת ים מההתחלה. בסוף שנת 2009, הוגשו המלצות הוועדה למשרד הפנים שתמכו בטענותיה של עיריית בת ים הנשענות על טיעונים של צדק חלוקתי, אולם הצביעו על הקושי הרב בביצוע שינוי הגבולות המבוקשים.	10. העירייה טרם גיבשה עם משרד הפנים תכנית לפתרון בעיית הגרעון המובנה שבתקציב העירייה.

עיריית בת ים
תשובות העירייה לדוח רואה החשבון
של משרד הפנים לשנת 2013

הסברים – תשובות העירייה שניתנו לדוחות הביקורת בשנים עברו	הליקוי	
בהתאם לכך, דחתה הוועדה את בקשתה של עיריית בת ים, ולחילופין, המליצה לעיריית בת ים לדרוש חלוקת הכנסות מארנונה והיטלים בין ראשלי"צ לבת ים ובין חולון לבת ים באזורים המדוברים. הפתרון שהועלה הוא להקים ועדה לחלוקת הכנסות שתדון באופן מקיף בנושא הצדק החלוקתי שבין הרשויות. שר הפנים אישר המלצות הוועדה באפריל 2013. פירוט מלא של עמדתנו והפתרונות המוצעים הועלו במכתב מנכ"ל עיריית בת ים למנכ"ל משרד הפנים מיום 20 בפברואר 2013 וכן בבקשה להקמת הוועדה, שהועברה ב- 10 ביוני 2013 למשרד הפנים, לאחר אישור מועצת העיר, בישיבתה בתאריך 29 במאי 2013, אך ועדה זו לא הוקמה. אי לכך, בחודש מרץ 2014, הגישה העירייה בג"ץ נגד משרד הפנים והרשויות שמסביבה בדרישה להקים את הוועדה לחלוקת ההכנסות ולדון בבקשת העירייה שהינה בקשה לגיטימית. הבג"ץ הורה למשרד הפנים ולרשויות להשיב לעתירה זו עד לתאריך ה- 30.6.14. בחודש אוגוסט 2014, הורה שר הפנים למנכ"ל משרד הפנים להקים ועדת חקירה לבחינת איחוד העיר בת ים עם העיר תל אביב לרשות מקומית אחת. לחילופין, תבחן הוועדה את נושא חלוקת ההכנסות בין הערים תל אביב, בת ים, ראשון לציון וחולון. במקביל, נמשכים הדיונים בבג"ץ בנוגע לבקשתנו לקצוב זמן לסיום דיוני הוועדה.		
חברות כלכליות ותאגידים		
הדוח הכספי השנתי המבוקר של החברה לתרבות, פנאי וספורט בע"מ לשנת 2013 הוגש.	העירייה לא קיבלה מתאגידים שבשליטתה דוחות כספיים מבוקרים לשנת 2013.	11.

עיריית בת ים
תשובות העירייה לדוח רואה החשבון
של משרד הפנים לשנת 2013

הסברים – תשובות העירייה שניתנו לדוחות הביקורת בשנים עברו	הליקוי	
הדוח הכספי השנתי המבוקר של חברת חוף בת ים בע"מ לשנת 2013, נמצא בשלבי הכנה.		
חייבים		
מרבית הכנסות העירייה (יותר מ-90%) מנוהלות באמצעות המערכת הממוחשבת. חלק קטן מההכנסות אינו מנוהל באופן ממוחשב בסגנון הטרמינל, וזאת כתוצאה מכך שהפעילות בנושאים הללו הינה מועטה. כמו כן קיימות הכנסות המנוהלות בעזרת המערכת הממוחשבת של החברה לאוטומציה, כגון : רישוי עסקים ופיקוח עירוני או על גבי יישומי P.C מקומיים, כגון : שירות וטרינרי ומחלקת בית המשפט. יחד עם זאת, אין קשר בין האמור לעיל לעובדה שכול ההכנסות העצמיות של העירייה נרשמות במערכת הנה"ח הממוחשבת תוך הפניית ההכנסות לסעיפים תקציביים ייעודיים לפי נושא. אין כול מניעה להפיק את תכולת הסעיפים התקציביים הני"ל.	לא נתקבל מהעירייה פירוט מלא של יתרת החייבים שאינם עוברים דרך מערכת הגבייה (טרמינל).	12.
בחדשים האחרונים אנו פועלים בדרכים שונות לטיפול בחשבונות בהם קיימות יתרות חוב שליליות של תושבים: א. בחשבונות פעילים אנו מזכים את התושב ובאופן שוטף מונעים את היווצרותה של יתרת חוב שלילית לאורך זמן. ב. בחשבונות שאינם פעילים – בחודש אפריל האחרון נשלחו הודעות לבעלי החשבון במטרה לאתרם ולהשיב להם את יתרת הכספים המגיעה להם.	העירייה טרם טיפלה ביתרות "החוב השליליות" של תושבים שנצברו.	13.

עיריית בת ים
תשובות העירייה לדוח רואה החשבון
של משרד הפנים לשנת 2013

הסברים – תשובות העירייה שניתנו לדוחות הביקורת בשנים עברו	הליקוי	
ג. בחשבונות שאינם פעילים ושהם לא נתקבלה תשובת בעל החשבון לפניית העירייה, יבוצעו פעולות לאיתורו (כגון: באמצעות מרשם התושבים של משרד הפנים). ד. באתר האינטרנט העירוני פועל שירות לציבור בו מוצגים כול החשבונות בהם קיימת יתרת זכות. הציבור יכול לעיין בחשבונו בהתאם למספר תעודת הזהות שהוא נדרש להציג. השירות פורסם בעיתונות. יש לציין כי העירייה התחייבה לביצוע פעולות אלו להחזרת כספי יתרות החוב השליליות לבעלי החשבונות במסגרת הסכם פשרה שהושג לאחר שהוגשה תובענה כנגד העירייה בעניין זה.		
העירייה מנהלת פעילות גבייה מסודרת בנושא ומטפלת בחובותיהם של עובדי העירייה בדומה לכול תושב מן השורה ואף ביתר חומרה. מרבית החוב הינו מלפני שנים רבות של מספר פנסיונרים שהתקבלו לעבודה כאשר החוב היה קיים והיום מקבלים פנסיה נמוכה ביותר ויש להם הסדר תשלומים שאינו מצליח לכסות את החוב. חובות חדשים מטופלים ונפתרים מיידית.	ל-15 מעובדי העירייה חובות בגין ארנונה/מים/אחרים שהסתכמו בסוף השנה בכ- 1,5481 אלפי ₪.	14.
מנגנוני בקרה וביקורת פנימית		
לעירייה יתרות זכות זמניות. מדובר ביתרות זכות לזמן קצר. בחלק מהזמן אנו בחובה. ועדת השקעות שהתכנסה ב- 2012 החליטה על מדיניות השקעה ולפיה הכספים יופקדו בפקדונות יומיים או שבועיים בלבד. מאז לא חל שינוי מהותי במצב היתרות ולא שונתה המדיניות, לכן לא התכנסה הוועדה באופן פורמלי.	ועדת ההשקעות לא פעלה בשנה המבוקרת למרות שנצברו בחשבונות הבנקים של העירייה בשנת הדוח פיקדונות כ- 30 מיליון ₪	15.

עיריית בת ים
תשובות העירייה לדוח רואה החשבון
של משרד הפנים לשנת 2013

הסברים – תשובות העירייה שניתנו לדוחות הביקורת בשנים עברו	הליקוי	
	נושאים אחרים	
מדובר בנתונים היסטוריים שלא ניתן לשחזרם כיום. מעתה ואילך, במידה שהעירייה תרכוש קרקעות או/ו מבנים, יירשמו הנתונים לגבי עלותם.	17. אין בעירייה נתונים לגבי עלות הקרקעות והמבנים שברשותה לגבי הנכסים שנרכשו לפני שנת 1995.	
רוב ועדות החובה אשר פועלות ונוטלות חלק בעשייה היומיומית של העירייה התכנסו במועדים וע"פ הצורך ולא עוכבה כול פעולה של העירייה כתוצאה מאי כינוסן. למיעוטן של הוועדות שלא התכנסו פנה המנכ"ל באופן אישי ליו"ר הוועדות והפנה את תשומת לבם באשר לחובתם לכנס את הוועדות כנדרש בחוק ולדון בנושאים שעליהם אחראית הוועדה לטפל.	18. רוב ועדות הרשות וחלק גדול מוועדות החובה בעירייה לא התכנסו כלל.	
מדובר בנכסים שהושכרו למוסדות ללא כוונת רווח לפני שנים רבות והיעדרם של חוזי השכירות הינו היסטורי. כיום מתבצע בעירייה סקר נכסים מקיף ביותר על ידי חברת סקרים. בתום ביצוע הסקר וקבלת הנתונים תפעל העירייה להסדרת השימוש בנכסי העירייה. במקרים בהם המחזיק בנכס לא יענה לדרישות העירייה, תפעל העירייה לסילוקו מהנכס. במקביל לסקר זה, מבצעת העירייה מזה מספר שנים תהליך של הקצאות הנכסים לעמותות ללא כוונת רווח בהתאם לנוהל משרד הפנים. עמותות שלא יפעלו בהתאם לנוהל זה יפוננו מהנכסים העירוניים.	19. לא הומצאה לנו עדות לקיומם של חוזי שכירות עבור 31 נכסים המושכרים למוסדות ללא כוונת רווח.	
בתום ביצוע סקר הנכסים ובהתאם לנתוני הסקר, תבצע העירייה את התהליך המשפטי הדרוש לקבלת סימוכין לבעלות העירייה לגבי הנכסים הרלוונטיים.	20. לא הומצאו לנו סימוכין לבעלות העירייה על 64 נכסים.	

עיריית בת ים
תשובות העירייה לדוח רואה החשבון
של משרד הפנים לשנת 2013

הליקוי		הסברים – תשובות העירייה שניתנו לדוחות הביקורת בשנים עברו
		מדובר בנכסים שנמסרו לעירייה בשנות ה-70 מידי קבלני בניין בתמורה לתשלום מס השבחה. התהליך המשפטי יכול להימשך מספר רב של חודשים.
ניהול נכסים ובטיחות		
21.	לא נתקבלו מהעירייה בגין חברת חוף בת ים ליזמות ולפיתוח בע"מ, תאגיד עירוני שבשליטת העירייה, אישורים ממשרד הפנים לקבלת אשראי ושינויים בהון המניות.	האשראי שקיבלה חברת חוף בת ים היה לאחרונה בשנת 2003. מאז לא נלקח אשראי חדש מהבנקים. שינויים בהון מניות – השינוי האחרון בהון מניות התבצע ב-1996. ע"פ הדוחות הכספיים הן של העירייה והן של החברה, קיימת התאמה מלאה בהשקעות העירייה בחברה.
22.	יתרת החוב של תאגיד עירוני בגין ארנונה מסתכם בסך כולל של כ- 6 מיליון ₪.	מדובר בחוב ארנונה שחוייב בטעות על היכל התרבות בעיר, שהוא נכס עירוני המופעל היום באמצעות החברה לתרבות פנאי וספורט. היועץ המשפטי לעירייה יגבש חוות דעת משפטית לצורך מחיקת החוב האמור.
רישום, דיווח כספי והתקשרויות		
23.	אין אפשרות בעירייה להוציא כרטיס הנהלת חשבונות שבו מפורטים כול הפרטים הדרושים ביחד, כגון: מס' פקודה, תאריך רישום, תאריך ערך, תיאור מפורט של הפעולה, מספר הזמנה, מס' חשבונית, חשבון נגדי, סכום החשבון והיתרה.	כול הפרטים הנדרשים קיימים במערכת הפיננסית הממוחשבת וניתן להפיקם בשני דוחות. יש מגבלת מקום למספר השדות שניתן להפיק בדוח ממוחשב ולא ניתן לכלול בו את כול הפרטים, לפיכך יש לפצלו לשני דוחות. מעבר לכך, העירייה אינה זקוקה לדוח זה ולא נדרשה לספקו לגורם כלשהו.